

Lekcja 9

26 sierpnia

ŻYC MĄDRZE

Część I: Przegląd

Tekst przewodni: Ef 5,15-17.

Zakres studium: Ef 5,1-20; 1 Kor 5,1-12; Ap 16,1-16; Kol 4,5; Prz 20,1, 23,29-35; Dz 16,25.

Wprowadzenie: Światopogląd i tożsamość decydują o wartościach i mądrości. Pogański światopogląd prowadzi do rozwinięcia zbioru wartości i określonego rodzaju mądrości. Boże królestwo, Boży światopogląd, Boże wartości generują zupełnie inny rodzaj mądrości. Dlatego Paweł nie wzywa chrześcijan do przyjęcia mądrości nauczanej w szkołach filozofów czy naśladowania grecko-rzymskiej pychy połączonej z dążeniem do tego, co w starożytności uważano za cnotę. W nauczaniu Pawła chrześcijańska mądrość jest zakorzeniona w ofiarnej miłości Boga, świetle Chrystusa i czystej moralności. Mądry chrześcijanin ucieka przed mądrością świata, która wyraża się w niepohamowanej pożądlivości, egocentrycznej chępliwości i niewstrzeżliwości. Mądry chrześcijanin to ten, który przebudził się z „uśpienia” świata, został oświecony ewangelią Chrystusa oraz napełniony mocą i obecnością Ducha Świętego, by przyjąć zbawienie i oddawać cześć Bogu.

Różnica między mądrością tego świata a mądrością Bożą leży w zrozumieniu tego, komu winniśmy przynosić chwałę - samemu sobie czy Bogu. Na kim skupiają się nasze pragnienia i myśli - na sobie czy Bogu. Kto wypełnia nasz umysł i serce - własne ego czy jedynie godny czci i uwielbienia Bóg?

Tematy lekcji

1. Chrześcijańska mądrość jest zakorzeniona w objawieniu światła Chrystusa.
2. Chrześcijańska mądrość nie jest zbiorem mądrych porzekadeł o życiu. Jest stylem życia, drogą życia odrodzonego przez Ducha Świętego stosownie do wzorca danego nam w Chrystusie.
3. Chrześcijańska mądrość przejawia się w przyjęciu zbawienia i oddawaniu czci Bogu zgodnie z Jego wolą.

Część II: Komentarz

Mądrość zstępująca z góry

Nie sposób analizować pism Pawła dotyczących praktycznych aspektów chrześcijańskiego życia i nie nawiązać przy tym do tego, co pisał on o mądrości. Starożytni z lubością oddawali się dyskusjom o tej cnotce. Kilka stuleci przed czasami Pawła Grecy stworzyli całą dziedzinę nauki, którą nazwali „filozofią” czyli umiłowaniem mądrości. Filozofia była wyrazem buntu przeciwko starożytnej mitologicznej prudencji, według której postaci Zeusa, Metydy (pierwszej małżonki Zeusa), Ateny (ich córki) i Apolla na różne sposoby kojarzyły się z mądrością. Bóstwa te były traktowane jak źródła mądrości i obierane jako patroni i patronki miast i społeczności. Na przykład, wierzono, że ludzie poszukujący mądrości w różnych sprawach życia mogą otrzymać przystęp do umysłu i wiedzy greckiego boga Apolla za pośrednictwem wyroczni delfickiej. Ale obok

poszukiwania mądrości u Pytii, osoby odwiedzające świątynię Apolla czerpały także pouczenia z szeregu maksym składających się na delficką mądrość. Trzy z tych maksym były szczególnie popularne: „Poznaj siebie”; „Nie w nadmiarze” oraz „Pewność prowadzi do klęski”. Inne maksymy uczyły greckiego sposobu życia, a obejmowały rozmaite zagadnienia - od czci dla bogów przez etyczne postępowanie po ofiarowanie życia dla ojczyzny.

Podczas gdy filozofowie czyli „miłośnicy mądrości” odrzucili mitologiczne aspekty ich starożytnej religii, zajęli miejsce delfickiej wyroczni. Z jednej strony twierdzili, że Pytia ogłosiła Sokratesa najmądrszym z Greków. Z drugiej strony, korzystali z delfickich mądrości, w tym zwłaszcza z pierwszej maksymy - „Poznaj siebie”.

Dlatego grecka filozofia determinowała i kształtowała dalsze cele zachodniej myśli w poszukiwaniu mądrości i odwoływaniu się do ludzkiego rozumu. Podobnie ludzki rozum był uważany za podstawę etyki w greckim sposobie życia. Inne filozofie, w tym zwłaszcza wschodnie, także budowały na fundamencie człowieczeństwa. Na przykład, buddyzm proponuje drogę życia opartą na ludzkim doświadczeniu i psychologii. Mimo wielkiej różnorodności szkół filozoficznych, zarówno zachodnich jak i wschodnich, wszystkie one mają wspólną podstawę: „Poznaj siebie”. Ta zasada wskazuje, że filozofie te reprezentują antropocentryczne próby zrozumienia ostatecznej rzeczywistości życia, a zatem kształtują sposób życia, podejmowanie decyzji i postępowanie oparte na ludzkiej introspekcji i rozumowaniu. Czyniąc to, ludzka mądrość, zarówno na Zachodzie jak i Wschodzie, odrzuca Boskie objawienie albo odchodzi od niego.

Z drugiej strony, zasadniczą cechą biblijnej mądrości jest jej zakorzenienie w Boskim objawieniu. Zarówno Paweł jak i Jakub wspominają cechy mądrości podkreślane przez filozofów: spokój, równowagę, umiarkowanie, prawosć itd. Jednak Jakub mówi, że chrześcijańska mądrość pochodzi „z góry” (Jk 3,17) i nie jest „przyziemna, zmysłowa, demoniczna” (Jk 3,15). Paweł także przedstawia kontrast między mądrością chrześcijańską i mądrością świata porównując różnicę między nimi do różnicy między światłością i ciemnością. Dlatego ostrzega Efezjan, by nie dali się zwodzić „próżnymi słowy” (Ef 5,6) ani „bezwocnymi uczynkami ciemności” (Ef 5,11), gdyż uleganie takim zwiedzeniom nie jest mądre.

Dlaczego Paweł przedstawia mądrość świata w tak trzeźwy sposób? Czy filozofowie świata nie udzielali dobrych rad, ucząc drogi życia opartej na sprawiedliwości i wzajemnym poszanowaniu? Owszem, wielu z nich tak właśnie czyniło. Jednak niezależnie od tego, jak szlachetny sposób życia wskazuje ludzka filozofia, zawsze będzie to sposób niepełny, cząstkowy, oparty na błędnych motywacjach, odrzucający możliwość przyjęcia Bożego objawienia. Problem filozofii świata leży nie w tym, co potwierdzają, ale w tym, co odrzucają i czemu zaprzeczają. Filozof może poprawnie rozumieć jeden czy drugi aspekt życia, ale odrzucając możliwość przyjęcia Bożego objawienia i moc Bożej interwencji w świecie czyni swoją filozofię bezużyteczną w kwestii zbawienia i życia dla królestwa Bożego. Dlatego, na przykład, rozwiązłość nie była uważana za coś niewłaściwego w etyce większości filozofów. Ale nawet jeśli niektóre filozofie zalecały seksualną wstrzemięźliwość, czyniły to z niewłaściwych powodów.

Ellen G. White zauważa: „Dzięki starannemu zbadaniu może się okazać, że motywy niejednego czynu uchodzącego za dobry i szlachetny w rzeczywistości były złe. Wiele otrzymuje pochwały za zalety, których faktycznie nie posiadają. Ten, który bada serca, waży motywacje i nierzadko te czyny, które ludzie uznali za godne pochwały, ocenia jako egoistyczne i obłudne. Każdy czyn w naszym życiu, o ile ma być szlachetny i godny uznania, jest osądzany przez Boga stosownie do motywacji, która ten czyn podyktowała” (Ellen G. White, *Śludzy Ewangelii*, Warszawa 2003, s. 184).

Z drugiej strony, ich słowa są „próżne”, gdyż filozofie te nie mają mocy łaski, odkupienia, przebaczenia i mocy Ducha Świętego odradzającej nas i pomagającej nam iść Bożą drogą. Ellen G. White podkreślała znaczenie motywacji i objawienia w powiązaniu z prawdą i filozofią: „Wiara w kłamstwo nie będzie miała uświęcającego wpływu na życie czy charakter. Żaden błąd nie jest prawdą ani nie może zostać uczyniony prawdą przez powtarzanie go czy wiarę w niego. Szczerść nigdy nie uratuje duszy przez konsekwencjami wiary w błąd. Bez szczerści nie ma prawdziwej religii, ale szczerść w fałszywej religii nigdy nie uratuje człowieka. Mogę być całkowicie szczerą w podążaniu złą drogą, ale to nie sprawi, że droga ta stanie się właściwą drogą ani nie doprowadzi mnie do miejsca, do którego pragnę dotrzeć. Pan nie chce, abyśmy posiadali ślepą łatwowierność i nazywali to wiarą, która uświęca. Prawdą jest zasada, która uświęca i dlatego wypada, abyśmy wiedzieli co jest prawdą. Musimy porównywać rzeczy duchowe z duchowymi. Musimy wszystkiego doświadczać, ale mocno trzymać się tylko tego, co jest dobre, co nosi boskie uwierzytelnienia, co kładzie przed nami prawdziwe motywy i zasady, które powinny zachęcać nas do działania” (Ellen G. White, *Wybrane poselstwa*, t. 2, Radom 2009, s. 54).

Dlatego chrześcijański sposób życia opisany przez Pawła jest oparty na objawieniu Boga w Chrystusie Jezusie. Jedynie Bóg objawiony w *Biblii*, który stworzył nas, może nam objawić, kim On jest, kim my jesteśmy i jak powinniśmy żyć w szczęściu i pokoju. Jedynie Bóg może udzielić nam łaski i mocy do życia godnego Jego królestwa.

Światłość światłości

W Ef 5 Paweł nie mówi, że Efezjanie „byli w ciemności”, ale że „byli ciemnością” (Ef 5,8). Jednak teraz „w Panu” „są światłością” (Ef 5,8). Dlatego apostoł wzywa Efezjan, by „postępowali jako dzieci światłości” (Ef 5,8) i wyjaśnia, że postępowanie w światłości znaczy przynoszenie „owocu światłości” czyli „wszelkiej dobroci i sprawiedliwości, i prawdy” (Ef 5,9), życie w sposób „miły Panu” (zob. Ef 5,10) i życie w światłości Chrystusa, oświecone przez Chrystusa (Ef 5,13-14). Zatem jesteśmy światłością „w Panu” (Ef 5,8), gdyż jesteśmy oświeceni przez Chrystusa (Ef 5,14).

Adwentystyczna teologia stylu życia

Adwentyści dnia siódmego przykładają znaczącą wagę do chrześcijańskiego stylu życia, co znajduje odzwierciedlenie w biblijnych fundamentalnych zasadach wiary. Wzorem Pawła traktujemy styl życia nie jak marginalną kwestię, ale raczej jako jeden z ważnych elementów życia chrześcijan. Adwentystyczne zrozumienie biblijnej nauki dotyczącej chrześcijańskiego stylu życia zostało wyrażone zwłaszcza w dwóch fundamentalnych zasadach wiary: dziewiętnastej - „Prawo Boże” i dwudziestej drugiej - „Chrześcijańskie zachowanie”. Ponadto fakt, iż w Chrystusie traktujemy nasz odrodzony styl życia jako ważny element chrześcijańskiego doświadczenia, znajduje także odzwierciedlenie w dyscyplinie kościelnej oraz stałych wezwaniach do ożywienia i reformacji.

Część III: Zastosowanie

1. Poproś uczestników lekcji, by przypomnieli sobie, jak rozumieli mądrość, zanim zostali chrześcijanami. Czym wówczas była dla nich mądrość? Poproś, by napisali swoją definicję mądrości takiej, jak rozumieją ją jako chrześcijanie. Omówcie wasze definicje mądrości.

2. Zadaj uczestnikom lekcji następujące pytania: Co oznacza dla ciebie „bycie oświeconym” i „postępowanie w światłości”? Jak te pojęcia mają się do biblijnej wizji „oświecenia” i „postępowania w światłości”? Co te biblijne pojęcia znaczą dla ciebie osobiście?

3. Chrześcijanie bywają oskarżani o to, że tłumią mądrość i hamują rozwój ludzkiej wiedzy. Niektórzy ludzie postrzegają chrześcijan jako aroganckich i wstecznych w kontekście mądrości świata. Jak my jako adwentyści i chrześcijanie możemy doceniać to, co mądre w świecie i uczyć się z dziedzictwa mądrości świata, nie chępiąc się przy tym własną mądrością, ale polegając na Bożej mądrości, uznając Boga jako jedyne prawdziwe źródło mądrości? Omówcie wasze odpowiedzi na to pytanie